Research Article; Received: 2025-10-16; Revised: 2026-03-04; Accepted: 2026-03-10.

การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์วิชาภาษาวรรณคดีเรื่องภาพพจน์ สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต

Construction of an e-Book of Literary Styles: Figure of Speech for Students of Rangsit University

รพีพรรณ เพชรอนันต์กุล
Rapeephan Petchanankul
วิทยาลัยศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต
College of Liberal Arts, Rangsit University
First/Corresponding Author, E-mail: Rapeephan.p@rsu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลัก 3 ประการ คือ (1) เพื่อพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาภาษาวรรณคดี เรื่องภาพพจน์ สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต (2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้เรื่องภาพพจน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิตก่อนและหลังการเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาภาษาวรรณคดี (3) เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาภาษาวรรณคดีของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรังสิต จำนวน 23 คน ซึ่งลงทะเบียนเรียนรายวิชาภาษาวรรณคดี (THA 234) ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2567 ซึ่งได้มาโดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือวิจัย ได้แก่ (1) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาภาษาวรรณคดี เรื่องภาพพจน์ (2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน (3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ การวิเคราะห์ใช้สถิติเชิงพรรณนา ทดสอบสมมุติฐานด้วยค่าการทดสอบที

ผลการวิจัยพบว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 โดยได้ค่าเฉลี่ยประสิทธิภาพ E1/E2 เท่ากับ 82.32/96.52 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกจากนี้ นักศึกษามีความพึงพอใจต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์โดยภาพรวมอยู่ใน

ระดับมาก ($\overline{X}$=4.51; S.D.=0.36) แสดงให้เห็นว่า สื่อการเรียนรู้นี้สามารถส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิผล และมีศักยภาพในการนำไปใช้เป็นสื่อประกอบการเรียนการสอนในรายวิชาภาษาวรรณคดีได้อย่างเหมาะสม องค์ความรู้จากการวิจัย คือ การสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาภาษาวรรณคดี เรื่องภาพพจน์สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต เป็นสื่อที่ได้รับการออกแบบที่ตรงกับระดับความรู้ความสามารถของกลุ่มตัวอย่างและสามารถนำไปใช้ได้จริงในการเรียนการสอน

คำสำคัญ: หนังสืออิเล็กทรอนิกส์; ภาษาวรรณคดี; ภาพพจน์; มหาวิทยาลัยรังสิต

Abstract

The objectives of this study are (1) to develop an e-book for the course Literary Styles titled Figure of Speech for undergraduate students at Rangsit University, (2) to compare students' learning achievement in knowledge of Figure of Speech of Rangsit University students before and after using the e-book for the course Literary Styles titled Figure of Speech, and (3) to examine Rangsit University students' satisfaction with the developed e-book. The sample consists of 23 undergraduate students enrolled in the Literary Styles course (THA 234) at Rangsit University during the second semester of the 2024 academic year, selected through purposive sampling. The research instruments include (1) the e-book Literary Styles: Figure of Speech, (2) pre-test and post-test assessments, and (3) a student satisfaction questionnaire. The data are collected and analyzed by using mean, percentage, standard deviation, and t-test.

The findings reveal that the developed e-book achieved an efficiency score of 82.32/96.52, meeting the standard criterion of 80/80. Students' post-test scores are significantly higher than their pre-test scores at the 0.05 significance level. Furthermore, the overall satisfaction of the students with the e-book is rated at a high level ($\overline{X}$=4.51; S.D.=0.36). These findings indicate that the e-book effectively enhances students' learning outcomes and can be utilized as an efficient instructional medium in the Literary Styles course. The body of

knowledge indicates that the creation of an e-book on figurative language for the Thai literature course at Rangsit University is a learning resource designed to match the knowledge and skill level of the sample group and is practical for use in teaching and learning.

Keywords: e-Book; Literary Style; Figure of Speech; Rangsit University

บทนำ

วรรณคดีถือเป็นรูปแบบหนึ่งของศิลปะที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อถ่ายทอดความรู้สึก ความคิด อารมณ์ จินตนาการและประสบการณ์ของผู้ประพันธ์สู่ผู้อ่าน โดยผ่านการเลือกใช้ถ้อยคำทางภาษาที่งดงามและก่อให้เกิดความสะเทือนใจในด้านอารมณ์ ดังที่ วิภา กงกะนันท์ (2522: 2) อธิบายว่า “ภาษาวรรณคดีเป็นภาษาที่กระทบฝังใจ ทำให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังเกิดความสะเทือนอารมณ์ เป็นภาษาที่ผู้ประพันธ์จงใจคัดเลือกเป็นพิเศษ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความเปลี่ยนแปลงภายในจิตใจ” ข้อความดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า การศึกษาวรรณคดีไม่ควรจำกัดเฉพาะการทำความเข้าใจเนื้อเรื่องเท่านั้น หากแต่ควรให้ความสำคัญกับองค์ประกอบเชิงวรรณศิลป์ ซึ่งเป็นหัวใจของงานวรรณคดีที่แท้จริง ในด้านนี้เสฐียรโกเศศ (2546: 23) ได้ให้ความหมายของวรรณศิลป์ว่า เป็นศิลปะในการเรียบเรียงถ้อยคำอย่างมีสุนทรียภาพ ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของศิลปะแขนงต่าง ๆ ขณะที่รื่นฤทัย สัจจพันธุ์ (2557: 70) ระบุว่า งานเขียนที่มีวรรณศิลป์จะได้รับการยกย่องให้เป็นวรรณคดี เนื่องจากสามารถถ่ายทอดอารมณ์และจินตนาการของผู้ประพันธ์ได้อย่างมีพลัง ดังนั้น การศึกษาวรรณคดีจึงจำเป็นต้องพิจารณาลักษณะทางวรรณศิลป์ควบคู่กันไปเพื่อให้เข้าถึงสาระและคุณค่าอย่างแท้จริง

การวิเคราะห์วรรณศิลป์สามารถทำได้หลายระดับตามแนวทางของสุจิตรา จงสถิตย์วัฒนา (2548: 13) ซึ่งเสนอว่า ควรพิจารณาทั้งในระดับคำ เช่น การสรรคำและการเล่นเสียง และในระดับความหมาย เช่น การใช้ภาพพจน์ สัญลักษณ์ สำนวน และการสร้างเอกภาพทางภาษา ซึ่งล้วนเป็นองค์ประกอบที่ส่งเสริมให้วรรณคดีมีพลังในการสื่อสารทางอารมณ์และจินตนาการ

ลักษณะของภาษาวรรณคดีมีความซับซ้อนมากกว่าการใช้ภาษาในรูปแบบทั่วไป เนื่องจากประกอบด้วยศิลปะในการประพันธ์ที่ต้องอาศัยทักษะในการเลือกใช้ถ้อยคำอย่างมีจุดมุ่งหมาย ส่งผลให้งานวรรณคดีที่เปี่ยมด้วยวรรณศิลป์มักได้รับการยกย่องเป็นวรรณคดีอมตะ อย่างไรก็ตาม การเรียนการสอนวรรณคดีในระดับอุดมศึกษายังเผชิญปัญหาหลายประการ เช่น ความยากของเนื้อหาและฉันทลักษณ์ ตลอดจนการ

ขาดแคลนสื่อการสอนที่ทันสมัย ซึ่งส่งผลต่อความเข้าใจและผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน (เจตนา นาควัชระ, 2538: 155-171; ศรีวิไล ดอกจันทร์, 2529: 33-40)

จากประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาวรรณคดี ซึ่งเป็นรายวิชาที่เปิดสอนในสาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิตพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ยังขาดความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดของภาษาภาพพจน์ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของวรรณศิลป์ ปัญหานี้ส่วนหนึ่งมาจากการขาดแคลนสื่อการสอนที่ตอบสนองต่อความสนใจของผู้เรียนและขาดอุปกรณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้เรียนยุคใหม่

การวิเคราะห์ภาพพจน์ในงานวรรณคดีเป็นกระบวนการที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดจินตภาพตามเจตนาของผู้ประพันธ์ และสามารถเข้าถึงอรรถรสของวรรณคดีได้อย่างลึกซึ้ง สอดคล้องกับแนวนโยบายของมหาวิทยาลัยรังสิตในแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. 2565–2569 (มหาวิทยาลัยรังสิต, 2564) ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 เรื่องการสร้างความเป็นเลิศทางการศึกษา โดยเน้นการจัดการเรียนรู้ที่มีนวัตกรรม มุ่งผลลัพธ์เชิงคุณภาพของผู้เรียน และปรับกระบวนการเรียนการสอนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง หนึ่งในแนวทางการพัฒนาการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีและความสนใจของผู้เรียน คือ การสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-Book) ซึ่งเป็นสื่อการสอนที่สามารถโต้ตอบกับผู้ใช้และมีลักษณะเฉพาะ เช่น การเชื่อมโยงข้อมูล การแทรกมัลติมีเดีย การประเมินผลแบบโต้ตอบ และการปรับปรุงข้อมูลอย่างต่อเนื่อง ทำให้นักศึกษาสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา และสามารถทบทวนซ้ำได้ตามต้องการ เพิ่มโอกาสในการเข้าใจเนื้อหาและเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (เสาวลักษณ์ ญาณสมบัติ, 2545: 33-35)

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดในการพัฒนาเนื้อหาวิชาภาษาวรรณคดีเรื่องภาพพจน์ ให้อยู่ในรูปแบบของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อเป็นสื่อกลางในการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเข้าใจวรรณศิลป์ในมิติที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้นและตอบสนองต่อรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาภาษาวรรณคดี เรื่องภาพพจน์สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต

2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้เรื่องภาพพจน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิตก่อนและหลังการเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาภาษาวรรณคดี

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาภาษาวรรณคดี เรื่องภาพพจน์ สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงกึ่งทดลอง (Quasi-experimental Research) ซึ่งหลังจากที่โครงการวิจัยได้รับการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคนมหาวิทยาลัยรังสิต (Certificate of Approval; COA No. RSUERB2025-015) แล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิตที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาภาษาวรรณคดี ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2567 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิตที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาภาษาวรรณคดี ในภาคการศึกษาดังกล่าว จำนวนทั้งสิ้น 23 คน โดยได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยประกอบด้วย 3 กลุ่มหลัก ได้แก่

2.1 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาภาษาวรรณคดี เรื่องภาพพจน์ พัฒนาขึ้นตามกระบวนการสร้างสื่ออิเล็กทรอนิกส์อย่างเป็นขั้นตอนที่ชัดเจนเพื่อใช้เป็นสื่อการเรียนรู้สำหรับนักศึกษา

2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อประเมินความรู้และความเข้าใจในเนื้อหาของบทเรียนเป็นแบบทดสอบชนิดปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ใช้วัดความรู้ความเข้าใจเนื้อหาของบทเรียนก่อนและหลังการเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

2.3 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาที่ศึกษาจากหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ วิชาภาษาและวรรณคดี เรื่องภาพพจน์ โดยมีมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 4 ข้อ ใช้วัดความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ 4 ด้าน ได้แก่ การใช้งาน การนำเสนอ เนื้อหาและการประเมินผลการเรียน

3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.1 การศึกษาคำอธิบายรายวิชาภาษาวรรณคดีที่เปิดสอนในสาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ วิชาภาษาวรรณคดี เรื่องภาพพจน์ สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต

3.2 การกำหนดเนื้อหาและออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ วิชาภาษาวรรณคดี เรื่องภาพพจน์ แบ่งเป็น 2 หัวข้อ ได้แก่ หัวข้อที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับภาพพจน์ หัวข้อที่ 2 ประเภทของภาพพจน์ โดยระบุสาระสำคัญ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และขั้นตอนการจัดการเรียนรู้อย่างชัดเจน

3.3 การดำเนินการทดสอบและปรับปรุงหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ โดยนำสื่อที่พัฒนาขึ้นเสนอให้ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง จากนั้นนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขความเหมาะสมด้านเนื้อหาและภาษา หลังจากปรับปรุงเรียบร้อยแล้วได้นำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ไปทดลองใช้กับนักศึกษารายบุคคลและกลุ่มย่อยเพื่อประเมินข้อบกพร่องของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในด้านความเหมาะสมของเวลา เนื้อหาและกิจกรรม จากนั้นนำผลการประเมินมาปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ก่อนนำไปใช้ทดลองในกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ 80/80 ของชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2537)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 การเตรียมการทดลอง

4.1.1 การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในหัวข้อ “แนวคิดเกี่ยวกับภาพพจน์” และ “ประเภทของภาพพจน์” โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ประเมินคุณภาพ ซึ่งผลการประเมินอยู่ในระดับดี

4.1.2 การพัฒนาแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (30 ข้อ) แบบปรนัย 4 ตัวเลือก โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ตรวจสอบความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ความถูกต้องของเนื้อหาและความเหมาะสมด้านภาษา โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (IOC) เท่ากับ 1.00

4.1.3 การพัฒนาแบบสอบถามวัดความพึงพอใจต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ครอบคลุม 4 ด้าน ได้แก่ การใช้งาน การนำเสนอ เนื้อหา และการประเมินผลการเรียน ผ่านการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00

4.2 การดำเนินการทดลอง

4.2.1 การชี้แจงนักศึกษาเกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้ บทบาทของผู้เรียน จุดประสงค์ของบทเรียน และแนวทางการประเมินผล

4.2.2 การดำเนินการเรียนการสอนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 2 หัวข้อ

4.2.3 การดำเนินการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) และหลังเรียน (Post-test) ด้วยแบบทดสอบ 30 ข้อ แล้วนำคะแนนไปวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80

4.2.4 การให้นักศึกษาตอบแบบสอบถามวัดความพึงพอใจต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

5.1 การวิเคราะห์หาค่าประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาภาษาวรรณคดี เรื่องภาพพจน์ ดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานประสิทธิภาพของสื่อการเรียนรู้ โดยใช้สูตร E1/E2 เพื่อประเมินประสิทธิภาพของกระบวนการเรียนรู้และผลลัพธ์ของการเรียนรู้

5.2 การหาค่าสถิติพื้นฐาน คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของข้อมูลและแนวโน้มการเรียนรู้ของผู้เรียน

5.3 การศึกษาวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนเรียนกับหลังเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาภาษาวรรณคดี เรื่องภาพพจน์ โดยใช้สถิติการทดสอบที (t-test) เพื่อพิจารณาความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการเรียน

5.4 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาภาษาวรรณคดี เรื่องภาพพจน์ของนักศึกษา โดยคำนวณค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จากนั้นแปลความหมายตามเกณฑ์การประเมินที่ผู้วิจัยค้นคว้าสร้างขึ้นมาในแบบของมาตราส่วน การประมาณค่า 5 ระดับตามทฤษฎีของลิเคิร์ท (Likert, 1967: 90-95) กำหนดไว้ดังตาราง 1

ช่วงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$)	ระดับความพึงพอใจ	การแปลความหมาย
4.51 – 5.00	มากที่สุด	มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	มาก	มีความพึงพอใจในระดับมาก
2.51 – 3.50	ปานกลาง	มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	น้อย	มีความพึงพอใจในระดับน้อย
1.00 – 1.50	น้อยที่สุด	มีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

ตาราง 1 เกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจของนักศึกษา

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏผล ดังนี้

1. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาภาษาวรรณคดี เรื่องภาพพจน์ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ในระดับ 80/80 โดยมีค่าประสิทธิภาพเฉลี่ย (E1/E2) เท่ากับ 82.32/96.52 ผลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมและมีประสิทธิผลในการนำไปใช้เป็นสื่อประกอบการเรียนการสอนในรายวิชาภาษาวรรณคดีได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังแสดงในตาราง 2

รายการประเมิน	ค่าประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน	ค่าประสิทธิภาพที่ได้	ผลการเปรียบเทียบ
E1 (ระหว่างเรียน)	80	82.32	สูงกว่าเกณฑ์
E2 (หลังเรียน)	80	96.52	สูงกว่าเกณฑ์
สรุปผลเฉลี่ย (E1/E2)	**80/80**	**82.32/96.52**	**สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน**

ตาราง 2 ผลการหาค่าประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ วิชาภาษาวรรณคดี เรื่องภาพพจน์

2. ผลการทดสอบความรู้ก่อนและหลังเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิตที่เรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาภาษาวรรณคดี เรื่องภาพพจน์พบว่า คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 11.48 (S.D.=1.16) และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 17.76 (S.D.=0.47) ผลการวิเคราะห์ด้วยสถิติการทดสอบที สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่สัมพันธ์กัน (Dependent Sample t-test) พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงให้เห็นว่าการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่พัฒนาขึ้นส่งผลให้ผู้เรียนมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องภาพพจน์เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ สะท้อนถึงประสิทธิผลของสื่อดังกล่าวในการส่งเสริมการเรียนรู้เชิงลึกและการจดจำองค์ความรู้ทางวรรณคดีได้ดียิ่งขึ้น ดังแสดงในตาราง 3

การทดสอบ	N	$\overline{X}$	S.D.	t	p
ก่อนเรียน	23	11.48	1.16	19.57	0.000*
หลังเรียน	23	17.76	0.47		

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ตาราง 3 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาภาษาวรรณคดี เรื่องภาพพจน์

3. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาในรายวิชาภาษาวรรณคดี เรื่องภาพพจน์พบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหนังสือนี้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$=4.51; S.D.=0.36) โดยมีความพึงพอใจสูงที่สุดในด้านการใช้งาน ($\overline{X}$=5.00) รองลงมา คือ ด้านการนำเสนอ ($\overline{X}$=4.48) และด้านการประเมินผลการเรียน ($\overline{X}$=4.40) ส่วนด้านเนื้อหามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$=4.15) แสดงให้เห็นว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวสามารถตอบสนองต่อความต้องการและสร้างความพึงพอใจแก่ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านการใช้งานและการเรียนรู้เนื้อหาวิชาภาษาวรรณคดีได้อย่างเหมาะสม ดังแสดงในตาราง 4

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ		
	$\overline{X}$	S.D.	ความหมาย
1. ด้านการใช้งาน	5.0	0.0	มากที่สุด
2. ด้านการนำเสนอ	4.48	0.06	มาก
3. ด้านเนื้อหา	4.15	0.91	มาก
4. ด้านการประเมินผลการเรียน	4.4	0.03	มาก
ผลโดยรวม	**4.51**	**0.36**	**มาก**

ตาราง 4 คะแนนความพึงพอใจที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ วิชาภาษาวรรณคดี เรื่องภาพพจน์

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ วิชาภาษาวรรณคดี เรื่องภาพพจน์ ผลการวิจัยเป็นไปดังนี้

1. ประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ วิชาภาษาวรรณคดี เรื่องภาพพจน์สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ โดยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวได้รับการพัฒนาและปรับปรุงอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การกำหนดขอบเขตเนื้อหา การเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างละเอียด และการพิจารณาแก้ไขโดยผู้เชี่ยวชาญ ก่อนนำไปทดสอบกับนักศึกษากลุ่ม

ตัวอย่าง ผลการทดสอบพบว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2537: 27) ที่กำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพของชุดฝึกสำหรับเนื้อหาประเภทความรู้และความจำไว้ที่ 80/80–90/90 และสำหรับเนื้อหาประเภททักษะหรือเจตคติไม่ต่ำกว่า 75/75 นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับการศึกษาของสายใจ ยศประยูร (2562) ซึ่งพบว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาหลักการตลาด สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ 82.67/83.95 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 และผลการทดสอบแสดงให้เห็นว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในทำนองเดียวกัน เพ็ญนภา คล้ายสิงห์โต (2563) พบว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่องโครงสร้างวลีในภาษาอังกฤษตามหลักวากยสัมพันธ์ สำหรับนิสิตสาขาภาษาอังกฤษ มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดและสามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิผล ประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาภาษาวรรณคดี เรื่องภาพพจน์ครั้งนี้เกิดจากการดำเนินงานตามขั้นตอนและหลักวิชาการอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การศึกษาและวิเคราะห์เนื้อหา การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ การออกแบบรูปแบบบทเรียน ตลอดจนการพัฒนาเนื้อหาและสื่อประกอบอย่างรอบด้านเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายและเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผลสูงสุด การออกแบบเนื้อหาในรูปแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่มีการเชื่อมโยงข้อมูล ภาพประกอบและแบบฝึกหัดท้ายบทเรียน ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถทำความเข้าใจแนวคิดเรื่องภาษาภาพพจน์ได้อย่างลึกซึ้งและจดจำได้ยาวนานขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของคลาร์กและเมเยอร์ (Clark & Mayer, 2016) ที่ระบุว่า การใช้สื่อมัลติมีเดียในการเรียนรู้สามารถเพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการรับรู้และการจดจำเนื้อหานอกจากนี้ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวยังเป็นสื่อที่ออกแบบให้เหมาะสมกับระดับความรู้และความสามารถของกลุ่มตัวอย่าง สามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนและช่วยส่งเสริมทั้งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจของผู้เรียนอย่างชัดเจน

2. ผลสัมฤทธิ์หลังเรียนของนักศึกษาที่เรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ วิชาภาษาวรรณคดี เรื่องภาพพจน์ สูงกว่าผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของรพีพรรณ เพชรอนันต์กุล (2567) ที่พบว่า การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่องการเขียนร้อยกรองสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิตส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เช่นเดียวกับนุรสรินทร์ การีจิ และคณะ

(2565) ที่ศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องรูปเรขาคณิตสองมิติและสามมิติ โดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับการเรียนรู้แบบความเป็นจริงเสริม (Augmented Reality) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภายใต้การเรียนรู้บนฐานวิถีชีวิตใหม่ (New Normal) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกจากนี้ อรัญญิกา สอนพิมพ์ และอรนุช ลิมตศิริ (2567) พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาเปิดโลกเมียนมา ด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สาเหตุสำคัญที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่ใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาภาษาวรรณคดี เรื่องภาพพจน์ดีขึ้น อาจมาจากปัจจัยสองประการ ประการแรก หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่พัฒนาขึ้นมีลักษณะเป็นสื่อที่ดึงดูดความสนใจของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประการที่สอง กระบวนการเรียนการสอนประกอบด้วยการกำหนดให้นักศึกษาทำแบบทดสอบก่อนเรียน การเรียนเนื้อหา การทำแบบทดสอบท้ายบทเรียน และการทำแบบทดสอบหลังเรียน ซึ่งช่วยส่งเสริมความกระตือรือร้นของผู้เรียน ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีแนวโน้มปรับปรุงและพัฒนามากยิ่งขึ้น

3. ความพึงพอใจที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ วิชาภาษาวรรณคดี เรื่องภาพพจน์ของนักศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$=4.51) แสดงให้เห็นว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาภาษาวรรณคดี เรื่องภาพพจน์ ช่วยให้นักศึกษาเข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งยังทำให้การเรียนการสอนมีความน่าสนใจมากขึ้น ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานศึกษาของอาทิตย์ อินมา (2560) ซึ่งพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่องการถ่ายภาพบุคคล สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีพบว่านักศึกษามีความพึงพอใจต่อการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับการศึกษาของสิริภัทร เมืองแก้ว และกุลสิรินทร์ อภิรัตน์วรเดช (2561) พบว่า ผู้เรียนเห็นว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาภาษาและวัฒนธรรมเพื่อนบ้าน (ภาษาจีน) ที่พัฒนาขึ้นช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง เนื้อหามีประโยชน์และสามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างแท้จริง ในทำนองเดียวกันผ่องศรี อิ่มสอน และพรทรัพย์ ศรีนวลนัด (2563) ศึกษาผลของการเรียนรู้เรื่องการจัดสิ่งแวดล้อมเพื่อการบำบัด สำหรับนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยเซนต์หลุยส์ โดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการใช้สื่อดังกล่าว เนื่องจากสามารถศึกษาด้วยตนเองได้ทุกเวลาและทุกสถานที่ สาเหตุสำคัญที่ทำให้นักศึกษามีความพึงพอใจต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาภาษาวรรณคดี เรื่องภาพพจน์อยู่ในระดับ

มาก อาจเนื่องมาจากเนื้อหาและรูปแบบการนำเสนอที่สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีโครงสร้างที่ชัดเจน เข้าใจง่ายและช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาอย่างลึกซึ้ง อีกทั้งยังสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการทบทวนบทเรียนได้อย่างสะดวกและไม่จำกัดเวลา แสดงให้เห็นว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวมีศักยภาพในการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

องค์ความรู้จากการวิจัย

ผลจากการดำเนินงานวิจัยครั้งนี้เกิดองค์ความรู้ ดังต่อไปนี้

1. การสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาภาษาวรรณคดี เรื่องภาพพจน์สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต เป็นสื่อการเรียนรู้ที่ได้รับการออกแบบและพัฒนาอย่างเป็นระบบ โดยคำนึงถึงระดับความรู้ ความสามารถและลักษณะการเรียนรู้ของกลุ่มตัวอย่างเป็นสำคัญ เนื้อหาได้รับการเรียบเรียงอย่างมีลำดับขั้นจากง่ายไปยาก พร้อมรูปแบบการนำเสนอที่ชัดเจน เข้าใจง่ายและเหมาะสมกับบริบทการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีการบูรณาการองค์ประกอบด้านสื่อดิจิทัลที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้จริงและเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

2. การสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาภาษาวรรณคดี เรื่องภาพพจน์ได้รับการออกแบบโดยอ้างอิงจากหลักการสร้างสื่อการเรียนรู้ที่ถูกต้องตามแนวคิดทางทฤษฎีด้านเทคโนโลยีการศึกษา (Instructional Technology) และผ่านการตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและความเหมาะสมของรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญทั้งด้านภาษาและด้านสื่อการสอน ผลการพัฒนาและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญทำให้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีคุณภาพและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ส่งผลให้กลุ่มตัวอย่างเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดผลสัมฤทธิ์และสามารถนำความรู้ไปต่อยอดในการเรียนภาษาไทยต่อไปในอนาคต หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ควรสร้างอย่างเหมาะสมกับระดับของผู้เรียนโดยศึกษาตัวอย่างหรือแนวทางจากหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่มีผู้ศึกษาวิจัยไว้

3. กลุ่มตัวอย่างได้รับการพัฒนาความรู้และความเข้าใจด้านภาษาวรรณคดีโดยเฉพาะเรื่องภาพพจน์อย่างเป็นระบบและเหมาะสมกับศักยภาพและความสามารถของตนเอง การจัดการเรียนรู้ผ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ช่วยตอบสนองต่อความ

ต้องการและความแตกต่างระหว่างผู้เรียน ทั้งในด้านความเร็วในการเรียนรู้และรูปแบบการรับสาร ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องและสามารถทบทวนเนื้อหาได้ตามความต้องการ นอกจากนี้ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ยังช่วยกระตุ้นความสนใจและแรงจูงใจในการเรียน ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการคิดวิเคราะห์และความเข้าใจเชิงลึกมากยิ่งขึ้น ทำให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการเรียนภาษาไทยในรายวิชาอื่น รวมทั้งใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน แผนภาพองค์ความรู้มีดังนี้

ภาพ 1 การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ วิชาภาษาวรรณคดี เรื่องภาพพจน์ สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต

สรุป

โครงการวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองได้รับทุนสนับสนุนจากสถาบันวิจัยมหาวิทยาลัยรังสิตมีวัตถุประสงค์ 3 ข้อ คือ ข้อแรกเพื่อพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์วิชาภาษาวรรณคดี เรื่องภาพพจน์ ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน วัตถุประสงค์ข้อต่อมา คือ เพื่อให้ทราบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิตหลังการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และวัตถุประสงค์ข้อที่สาม คือ เพื่อให้ทราบระดับความพึงพอใจของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิตจากการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ผลการวิจัยพบว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ และหลังจากใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น นอกจากนั้น นักศึกษามีความพึงพอใจการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มาก ผลที่

เกิดจากงานวิจัยนี้ทำให้ค้นพบประเด็นสำคัญที่ได้อภิปรายผลไว้ คือ การเรียนการสอนวิชาภาษาวรรณคดีจำเป็นต้องสร้างสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับธรรมชาติของนักศึกษา โครงการวิจัยนี้จึงเป็นแนวทางสำหรับการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่เหมาะสม สำหรับข้อเสนอแนะในการวิจัยมีดังนี้ 1) การพัฒนาและปรับปรุงสื่อการเรียนรู้ควรเพิ่มสื่อมัลติมีเดีย เช่น วิดีโอ เสียงประกอบ แบบฝึกหัดเสริม ฯลฯ เพื่อสร้างแรงจูงใจและเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ อีกทั้งปรับเนื้อหาให้สอดคล้องกับระดับความรู้ของผู้เรียนในแต่ละชั้นปี 2) การประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน ควรนำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ไปใช้ประกอบการเรียนการสอนรายวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับภาษาและวรรณคดี อีกทั้งจัดกิจกรรมร่วม เช่น การอภิปรายกลุ่ม การทำโครงงาน แบบทดสอบออนไลน์ เพื่อเพิ่มปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับเนื้อหา 3) การวิจัยในอนาคตควรทำการวิจัยซ้ำกับกลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนมากขึ้นและหลากหลายสาขาวิชาเพื่อเพิ่มความทั่วไปของผลการวิจัย อีกทั้งศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิผลระหว่างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์กับสื่อการเรียนรู้รูปแบบอื่น เช่น วิดีโอ สื่อมัลติมีเดียแบบโต้ตอบ

เอกสารอ้างอิง

เจตนา นาควัชระ. (2538). ข้อคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนวรรณคดีในระดับอุดมศึกษา. ใน *ทางไปสู่วัฒนธรรมแห่งการวิจารณ์,* หน้า 155-171, พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ผู้จัดการ.

ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2537). *นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา.* กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.

นุรสรินทร์ การีจิ และคณะ. (2565). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องรูปเรขาคณิตสองมิติและสามมิติ โดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ร่วมกับการเรียนรู้แบบความเป็นจริงเสริม (Augmented Reality) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภายใต้การเรียนรู้บนฐานวิถีชีวิตใหม่ (New Normal). *การประชุมวิชาการระดับชาติ ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เครือข่ายสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ ครั้งที่ 7 (NSCIC 2022).* คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี. 10-11 มีนาคม. หน้า 899-909.

ผ่องศรี อิ่มสอน และพรทรัพย์ ศรีนวลนัด. (2563) ผลของการเรียนรู้โดยการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องการจัดสิ่งแวดล้อมเพื่อการบำบัดของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยเซนต์หลุยส์. *วารสารเกื้อการุณย์.* 27 (2), 50-62.

เพ็ญนภา คล้ายสิงห์โต. (2563). การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์: โครงสร้างวลีในภาษาอังกฤษตามหลักวากยสัมพันธ์ สำหรับนิสิตสาขาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยพะเยา. *วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.* 28 (2), 191-211.

มหาวิทยาลัยรังสิต. (2564). *แผนยุทธศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัยรังสิต พ.ศ. 2565-2569 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2567-2569).* ปทุมธานี: คณะกรรมการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัยรังสิต.

รพีพรรณ เพชรอนันต์กุล. (2567). การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่องการเขียนร้อยกรอง สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต. *วารสารช่อพะยอม.* 35 (1), 121-138.

รื่นฤทัย สัจจพันธุ์. (2557). วรรณศิลป์ในวรรณคดีที่ได้รับการยกย่องจากวรรณคดีสโมสร. ใน วิไลวรรณ สมโสภณ และมารศรี สอทิพย์. (บรรณาธิการ). *พุทธศักราช 2457-2467 สิบปีนั้น วรรณคดีสโมสร หนังสือที่ระลึกเนื่องในวันภาษาไทยแห่งชาติ พุทธศักราช 2557 และวาระ 100 ปี วรรณคดีสโมสร.* ขอนแก่น: ขอนแก่นการพิมพ์.

วิภา กงกะนันท์. (2522). *วรรณคดีศึกษา.* กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพาณิชย์.

ศรีวิไล ดอกจันทร์. (2529). *การสอนวรรณกรรมวรรณคดีไทย.* เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สายใจ ยศประยูร. (2562). *ผลการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-Book) รายวิชาหลักการตลาด ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักศึกษาระดับชั้น ปวส. 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีวิมล ศรีย่าน.* รายงานการวิจัย. วิทยาลัยเทคโนโลยีวิมล ศรีย่าน สถาบันในเครือตั้งตรงจิตร.

สิริภัทร เมืองแก้ว และกุลสิรินทร์ อภิรัตน์วรเดช. (2561). การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ e-Book รายวิชาภาษาและวัฒนธรรมเพื่อนบ้าน (ภาษาจีน) สำหรับนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จ เจ้าพระยา. *ศึกษาศาสตร์สาร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.* 2 (1), 18-32.

สุจิตรา จงสถิตย์วัฒนา. (2548). *เจิมจันทร์กังสดาล ภาษาวรรณศิลป์ในวรรณคดีไทย,* พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เสฐียรโกเศศ. (2546). *การศึกษาวรรณคดีแง่วรรณศิลป์,* พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: ศยาม.

เสาวลักษณ์ ญาณสมบัติ. (2545). *การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่องนวัตกรรมการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ.* วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อรัญญิกา สอนพิมพ์ และอรนุช ลิมตศิริ. (2567). ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเปิดโลกเมียนมา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-Book). *Journal of Modern Learning Development.* 9 (5), 188-204.

อาทิตย์ อินมา. (2560). *การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่องการถ่ายภาพบุคคลสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี*. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร.

Clark, R. E. and Mayer, R. E. (2016). *e-Learning and the Science of Instruction: Proven Guidelines for Consumers and Designers of Multimedia Learning*. Hoboken, NJ: John Wiley & Sons.

Likert, R. (1967). The Method of Constructing and Attitude Scale. In *Attitude Theory and Measurement,* pp. 90-95. New York: Wiley & Sons.